

Andrzej Kwolek

Geneza budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie, na podstawie wypowiedzi uczestników Wojewódzkich Sejmików Rehabilitacyjnych

Z Klinicznego Oddziału Rehabilitacji Szpitala Wojewódzkiego nr 2 w Rzeszowie
Z Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego

Na **I Wojewódzkim Sejmiku Rehabilitacyjnym** w Rzeszowie, który odbył się w Teatrze im. Wandy Siemaszkowej 11 kwietnia 1992 roku dziennikarze często stawiali pytania; po co sejmik rehabilitacyjny? Na kolejnych sejmikach padało dodatkowe pytanie – jakie są efekty sejmików. Obecnie – po osiemnastu sejmikach – można z całą pewnością odpowiedzieć, że jednym z największych dzieł sejmików jest Regionalny Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny dla Dzieci i Młodzieży im. Jana Pawła II.

Już na I Sejmiku Andrzej Kwolek mówił: „istnieje pilna konieczność uruchomienia na terenie województwa oddziału rehabilitacji dla dzieci. W oddziale ustala się plan kompleksowej rehabilitacji, która dla wielu dzieci ma też charakter ciągły i jest nadal realizowana w środowisku przy okresowej kontroli w oddziale. W takim oddziale powinny być hospitalizowane dzieci z porażeniem mózgowym, po operacjach neurochirurgicznych i onkologicznych, po urazach, a także z ciężkimi wadami postawy i skoliozami”. Wszystkie kolejne sejmiki odbywały się już w sali kolumnowej Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

Tak wiele lat upłynęło, zanim w lipcu 2009 roku, dziesięć lat po poświęceniu fundamentów pod budowę przez księdza biskupa ordynariusza Kazimierza Górniego (26 lipca 1999 r.), rozpoczął się ostatni etap realizacji tego dzieła. Firma ER-BUD, która ostatecznie wygrała przetarg na budowę Ośrodka w podpisanej umowie zobowiązała się do zrealizowania obiektu w ciągu dwóch lat i wszystko wskazuje, że termin ten zostanie dotrzymany.

Na każdym kolejnym Sejmiku problem rehabilitacji dzieci był poruszany i dyskutowany. Na **IV Sejmiku** autor artykułu powiedział: „z uporem powracam do spraw poruszanych już na I Sejmiku, a mianowicie – oddziału rehabilitacji dla dzieci...” oraz „konieczne i jak sądzę realne staje się uruchomienie ośrodka rehabilitacyjno-edukacyjnego dla dzieci i ich rodziców (opiekunów). Wspaniałe przykłady takich ośrodków, które powstały w ostatnich latach mamy np. w Rusinowicach, Rybniku, Borowej Wsi, Pile, Olsztynie... Finansowane były i utrzymywane są z różnych źródeł i na różnych zasadach, ale zawsze przy dużym zaangażowaniu środowisk, instytucji, sponsorów, fundacji krajowych i zagranicznych. Życie pokazało jak bardzo były te ośrodki potrzebne...”

Również na tym Sejmiku ksiądz Stanisław Słowik powiedział: „Wspomniane tu były Rusinowice, wspaniałe ośrodek diecezji gliwickiej – coś fantastycznego. Warto tam być i widzieć. Z tego ośrodka wielu naszych ludzi już skorzystało. Poprzez zespoły charytatywne dotarły wnioski do poszczególnych parafii naszej diecezji. Były one wysłane i są wysłane, niektóre pozytywnie są opiniowane i można tam jechać na rehabilitację za darmo, a opiekun płaci tylko na stare złotówki 500 tysięcy za turnus”.

W roku 1997 na **VI Sejmiku** Andrzej Kwolek ponownie apelował: „Wielkie wyzwanie stanowi dla całej społeczności województwa, a nawet regionu budowa ośrodka kompleksowej rehabilitacji dla dzieci, a może w przyszłości i dla dorosłych. W takiej sytuacji powstałaby możliwość zlokalizowania w tym ośrodku również rehabilitacji kar-

diologicznej. Pełne poparcie i zaangażowanie w realizację tego projektu Pana Wojewody i Księdza Biskupa Ordynariusza oraz istniejąca już grupa kilku bardzo zaangażowanych osób stanowią optymistyczny prognostyk dla tego wielkiego celu. Aktualnie planowana lokalizacja w Górnicy wydaje się optymalnym rozwiązaniem dla tego projektu”.

Ksiądz Stanisław Słowik – dyrektor Caritas Diecezji Rzeszowskiej, która od 1997 roku podjęła się trudu współorganizowania Sejmiku, powiedział: „Chciałem podsumować to spotkanie i zgłosić wnioski następującej treści: **Sejmik Rehabilitacyjny wnioskuję do Wojewody Rzeszowskiego, Prezydenta Miasta, Sejmiku Samorządowego, parlamentarzystów, urzędów gmin oraz księdza Biskupa w sprawie następującej: istnieje wielka potrzeba, aby zaistniał ponadregionalny ośrodek rehabilitacji dla dzieci.** Takiego ośrodka tu nie ma. Jest to wielka sprawa i wielkie dzieło, o którym to dziele pan profesor Andrzej Kwolek wielokrotnie mówił. W tej chwili powstaje dobra atmosfera w tym kierunku. Po rozmowach z Panem Wojewodą Rzeszowskim, po wizycie w Górnicy, powstaje zamysł, by tam, na terenie sanatorium wydzielono na ten cel odpowiednią działkę, by taki ośrodek na wzór Ośrodka Rehabilitacji dla Dzieci, jaki istnieje na terenie diecezji gliwickiej w Rusinowicach zaistniał. Jest to wielka potrzeba”.

W okresie pomiędzy sejmikami podejmowano kolejne starania związane z lokalizacją ośrodka, a na **VII Sejmiku (1998)** Andrzej Kwolek ponownie w ten sposób uzasadniał konieczność jego powstania: „Ważność zagadnienia rehabilitacji u dzieci polega na tym, że dzięki postępowi wiedzy możemy korzystnie wpłynąć na stan ich zdrowia psychicznego i fizycznego, na ich rozwój, i nie dopuścić zarazem do narastania patologicznych objawów i zespołów. Równocześnie zaś trzeba wyraźnie podkreślić, iż każdy stracony dla rehabilitacji dzień u dziecka jest stracony bezpowrotnie – jest już nie do odzyskania. Niestety często jeszcze – nazbyt często – przekonują się o tym rodzice dzieci z porażeniem mózgowym czy innymi schorzeniami. Ten fakt zobowiązuje nas wszystkich do pilnego działania. Musimy też sobie uświadomić, że przed naszymi dziećmi całe długie życie, oby było jak najbardziej udane dla nich i dla całego narodu. Już od dwóch lat toczy się dyskusja nad podjęciem trudu budowy ośrodka rehabilitacji dzieci na wzór ośrodków, które istnieją w innych województwach i diecezjach. Gdy przeglądaliśmy materiały z wszystkich naszych sejm-

mików, to możemy zauważyć, iż temat ten poruszony był na każdym z nich. W obecnej sytuacji istnieje korzystny moment do śmiałego podjęcia tego tematu. Obiecujący jest fakt, że w tę problematykę zaangażowany jest Ekscelencja Ksiądz Biskup Ordynariusz, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Pan Wojewoda Rzeszowski, dyrekcja Szpitala Wojewódzkiego nr 2 i grono ludzi dobrej woli. W ostatnim roku wyłoniła się wielka szansa przekazania terenu z rozpoczętą budową w obrębie szpitala w celu wybudowania tam takiego ośrodka. Zlokalizowanie Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w bezpośrednim sąsiedztwie specjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego, dysponującego wysokospecjalistycznym kompleksem pediatrycznym z nowoczesnym zapleczem diagnostycznym i doskonałą kadrą specjalistów stwarza unikalną szansę na optymalne zaprogramowanie i funkcjonowanie takiego ośrodka. Będzie w nim prowadzona diagnostyka, leczenie, wczesna rehabilitacja połączona z instruktażem i edukacją rodziców dziecka oraz programowanie i możliwie natychmiastowe realizowanie niezbędnego zaopatrzenia ortopedycznego. Dzieci starsze poddane zostaną rehabilitacji pedagogicznej, czemu sprzyjać powinna aktualnie istniejąca przy szpitalu szkoła podstawowa, której kadra posiada już dobre doświadczenie w pracy z dziećmi chorymi”.

Następnie przedstawił wniosek: „Podjąć dalsze wysiłki na rzecz zorganizowania i uruchomienia regionalnego ośrodka rehabilitacji i edukacji dzieci niepełnosprawnych”, a ksiądz Stanisław Słowik – dyrektor Caritas Diecezji Rzeszowskiej jeszcze inny wniosek: „Caritas Diecezji Rzeszowskiej składa wniosek do Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej oraz PFRON o współudział w finansowaniu powstającej Fundacji Caritas na Rzecz Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Rzeszowie. VII Wojewódzki Sejmik Rehabilitacyjny popiera ten wniosek”.

Na **VIII Sejmiku** ksiądz Stanisław Słowik powiedział: „Będąc współorganizatorem Sejmiku Rehabilitacyjnego, Caritas w roku ubiegłym wnioskuje o powołanie Fundacji na rzecz Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie. Dziś gorąco dziękuję panu dyrektorowi dr. Wrzesławowi Romańczukowi, dawnemu Urzędowi Rejonowemu w Rzeszowie i nade wszystko panu wojewodzie Zbigniewowi Sieczkosowi za przekazaną działkę wraz z fundamentami, którą Caritas wnosi w Fundację. **Dnia 6.11.1998 r. przed notariuszem panią Teresą**

Panek-Wiśniewską podpisy pod aktem notarialny ustanawiającym Fundację złożyli:

1. Ks. bp Kazimierz Górny – ordynariusz rzeszowski
2. Stanisław Zając – wicemarszałek Sejmu RP
3. Mieczysław Janowski – prezydent Rzeszowa, Senator RP
4. Zbigniew Sieczko – wojewoda rzeszowski
5. Bogdan Rzońca – wojewoda krośnieński
6. Wiktor Stasiak – wojewoda tarnobrzegi
7. Leszek Kisiel – wojewoda przemyski
8. Barbara Frączek – poseł RP
9. Józef Górny – poseł RP
10. Waldemar Sikora – poseł RP
11. Bożena Oborska – dyrektor naczelny Zelmer
12. Janina Załuska – radca prawny UM Rzeszów
13. Andrzej Kwolek – specjalista wojewódzki ds. rehabilitacji
14. Wrzesław Romańczuk – dyrektor Szpitala Woj. nr 2 w Rzeszowie
15. Roman Orlewski – architekt
16. Marian Siwiec – złotnik
17. Ks. Bronisław Żołnierzyk – dyrektor Caritas Archidiecezji Przemyskiej
18. Ks. Władysław Jagustyn – zastępca dyr. Caritas Diecezji Rzeszowskiej
19. Ks. Ryszard Boćkowski – diecezjalny duszpasterz niepełnosprawnych
20. Ks. Bogdan Janik – dyrektor Ośrodka Caritas w Myczkowcach
21. Zarząd Regionu NSZZ „S” w Rzeszowie – Małgorzata Franczyk, Adam Krzysztoń
22. Caritas Diecezji Rzeszów – ks. Stanisław Słowik – dyrektor

Tak znamienite Osoby i reprezentowane przez nich Instytucje oraz wola poparcia dzieła przez wielu ludzi dobrej woli stwarza wielką nadzieję, że to dzieło tak potrzebne w tym regionie zaistnieje. Odbył się już na ten cel bal charytatywny zorganizowany pod patronem prezydenta Rzeszowa senatora Mieczysława Janowskiego. Pani prezes Barbara Grodzka z PKZ spółka z o.o w Rzeszowie nieodpłatnie użyczyła Fundacji stosownego pomieszczenia na biuro w Rynku pod nr 16 oraz telefon. Gorąco dziękujemy. Także dyrektor Poligrafii WSD w Rzeszowie ks. Piotr Mierzwa wydrukował nam nieodpłatnie foldery, które każdy otrzymał. Pan marszałek Bogdan Rzońca i sejmik ujmują nas w planach. Nasz pan minister zdrowia obiecuje popieranie zamierzenia. Panowie i Panie Parlamentarzyści, pamiętajcie o nas, a nade wszystko o niepełnosprawnych. Pan architekt Roman Orlewski nanosi już na papier koncepcję dzieła według programu podanego przez prof. dr. hab. Andrzeja Kwolka”.

Natomiast prof. Andrzej Kwolek wyjaśniał: „Mówiąc o rehabilitacji nie można zapomnieć o dzieciach i młodzieży, których u progu życia dotknęła niepełnosprawność. Należy się im szczególna uwaga i troska, aby mogły prawidłowo się rozwijać, uczyć, zdobywać ciekawe zawody i czuć się równoprawnymi członkami społeczeństwa. W tym celu należy objąć wczesną diagnostyką i opieką rehabilitacyjną wszystkie dzieci z cięż i porodów zagrożonych uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego, dzieci które w wyniku wypadków doznały urazów oraz dzieci i młodzież z wadami wrodzonymi i chorobami psychicznymi. Rolę taką w przyszłości będzie pełnić na terenie woj. podkarpackiego Regionalny Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie jako inwestycja Fundacji Caritas”.

W tym samym roku, 26 lipca odbyła się uroczystość poświęcenia istniejących fundamentów pod budowę Ośrodka, którego dokonał Ekscelencja Ksiądz Biskup Ordynariusz Kazimierz Górny.

Andrzej Kwolek na IX Sejmiku mówił: „Uznawana – nie tylko w Polsce polska koncepcja rehabilitacji zakłada, że rehabilitacja powinna być powszechna, czyli powinna dotyczyć również dzieci. Niestety, właśnie w naszym regionie możliwości pełnej, kompleksowej rehabilitacji dzieci są najbardziej ograniczone i na tym odcinku mamy największe zaniedbania.... Istniejące dotychczas w miastach i gminach ośrodki dla dzieci niepełnosprawnych, stowarzyszenia, fundacje i inne organizacje spełniają niezmiernie ważną, potrzebną, a nawet niezastąpioną funkcję oraz umożliwiają rehabilitację na odpowiednim poziomie, blisko miejsca zamieszkania potencjalnych pacjentów i są łatwo dostępne. Muszę jednak podkreślić, iż planowany Regionalny Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie, zlokalizowany na terenie wydzielonym ze Szpitala Wojewódzkiego nr 2, a więc w bezpośrednim sąsiedztwie, na podstawie podjętych ustaleń będzie miał możliwość prowadzenia w szpitalu pełnej diagnostyki przyjętych dzieci, a następnie programowania i prowadzenia rehabilitacji na najwyższym poziomie, edukowania opiekunów tych dzieci oraz prowadzenia niezbędnej kontroli efektów. Dziś możemy oglądać makietę. Podziękowanie należy się panu mgr. inż. arch. Romanowi Orlewskiemu i jego zespołowi za społeczną pracę dokumentacyjną. W dzieło Fundacji włączyli się też dyrektor Andrzej Filip, Roman Szurlej, Marian Siwiec, Ewa Glesmer, ksiądz Władysław Jagustyn. Fundacja to wielkie zamierzenie, ale

nikt trzeźwo myślący nie powie, że powstanie takiego obiektu nie jest konieczne. Położenie jego przy Szpitalu Wojewódzkim nr 2 stwarza możliwość bezpośredniej współpracy z tą placówką”.

Bogdan Rzońca – marszałek województwa podkarpackiego na **X Sejmiku** deklarował: „Nie ma żadnych przeszkód Panie Profesorze, żeby znowu, kiedy będzie obradował Sejmik (mówię to w porozumieniu z panem Zdzisławem Wanatem), nie było żadnych przeszkód w przesłaniu pieniędzy na budowę Centrum Rehabilitacji. Muszę Państwu powiedzieć tak, że czasem ludzie biją brawa, ale mówią co innego, tak też jest w naszym Sejmiku. Kiedy ja mówię, że trzeba budować, pomagać w budowie Centrum Rehabilitacji, to jeszcze nie wszyscy to rozumieją. Ale cierpliwość, którą mnie obdarzono w życiu, chciałbym w ten sposób wynagrodzić, że będę ciągle mówił, że to trzeba budować”.

Andrzej Kwolek podkreślał: „O ważności wczesnej, powszechnej rehabilitacji dzieci była już wielokrotnie mowa, podczas kolejnych Wojewódzkich Sejmików Rehabilitacyjnych i dlatego właśnie jako owoc Wojewódzkich Sejmików Rehabilitacyjnych powstała Fundacja Caritas na Rzecz Budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie”.

Barbara Waclaw – Komisja Wniosków: „Sejmik z satysfakcją przyjmuje deklarację Marszałka Województwa Podkarpackiego i Prezydenta Miasta Rzeszowa o możliwości partycypacji Samorządów wojewódzkiego i miejskiego w kosztach budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego w Rzeszowie. Sejmik apeluje do wszystkich samorządów gmin miejskich i wiejskich oraz samorządów powiatów o przyłączenie się do tej inicjatywy”.

Ksiądz biskup ordynariusz Kazimierz Górny na **XI Sejmiku** mówił: „Z nadzieją postrzegamy budowę Centrum Rehabilitacji w Rzeszowie, któremu patronuje Fundacja. Plany budowy wykonała pracownia pana inż. Romana Orlewskiego. Oby nadal życzliwość marszałka województwa podkarpackiego, pana wojewody, władz miasta, panów starostów wspierała to wielkie dzieło”.

Ksiądz Stanisław Słowik – dyrektor „Caritas” Diecezji Rzeszowskiej tłumaczył: „Zaangażowanie się Caritas w jeszcze większe dzieło, jakim jest Fundacja Caritas na rzecz budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie jest tylko kontynuacją tego, co przez wieki czynił Kościół! Nie powinno też nikogo dziwić, że to Ksiądz Biskup

Ordynariusz otwiera listę fundatorów tego tak wielkiego dzieła, niezmiernie potrzebnego dla naszego regionu. Fundacja podjęła się takiej działalności. Podjęła wyzwanie w czasie niezmiernie trudnym. Podjęli ją ludzie Kościoła pełniący wielorakie świeckie funkcje. Wszyscy, którzy ją zakładali czynili to z wielką ufnością, że nie będą sami, lecz stale temu będzie towarzyszyło zainteresowanie odpowiedniej władzy, jak też ludzi wielkiego i hojnego serca. Zaistnienie takiej placówki winno być w kręgu zainteresowań każdego posła i senatora z naszego województwa. To Was prosimy o pomoc, by Ministerstwo Zdrowia znalazło odpowiednie środki na powstanie i prowadzenie dzieła. Obiekt zlokalizowany jest w stolicy województwa, dlatego Rzeszów pierwszy wygospodarował na niego środki i liczymy, że będą one stale i ich wielkość będzie zwiększająca”. Natomiast Andrzej Kwolek wskazywał na sytuację w regionie i apelował: „W regionie podkarpackim brak jest specjalistycznej placówki leczniczej, która stworzyłaby możliwości wczesnej, a jednocześnie kompleksowej rehabilitacji dzieci z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego, wadami wrodzonymi, po urazach, operacjach i innych schorzeniach. Rozpoczęta przez Fundację Caritas budowa Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży pozwoli na pełne i na wysokim poziomie zabezpieczenie potrzeb w zakresie rehabilitacji, dla wszystkich dzieci województwa. Pomoc parlamentarzystów, pana wojewody i pana marszałka, a zwłaszcza uwzględnienie w następnym roku (2003) w planach centralnych tej inwestycji pozwoliłoby na jej ukończenie w ciągu 2–3 lat. Apeluję więc do władz i wszystkich ludzi dobrej woli o pomoc w realizacji tego wielkiego dzieła, które dla naszych dzieci z terenu całego województwa podkarpackiego jest niezwykle pilnie potrzebne. Stracony dla rehabilitacji czas, zwłaszcza u dzieci jest stracony bezpowrotnie”.

Dr Kazimierz Surowiec – wicewojewoda podkarpacki oświadczył: „Deklaruję, że w negocjacjach na temat ośrodka rehabilitacji w Rzeszowie razem z panem marszałkiem będziemy wspierać finansowo jego budowę. Pan marszałek złoży na pewno podobną deklarację”.

Natomiast mgr Bogdan Rzońca – marszałek województwa dodał: „Odnosząc się bezpośrednio do wielkiego dzieła budowy centralnego ośrodka w Rzeszowie, też chcemy zapewnić państwa, że proponujemy pewną kwotę, o której zadecyduje ostatecznie sejmik, ale będzie to niemała kwota na potrzeby kontynuacji tej ważnej, potrzebnej nam wszystkim inwestycji”.

Dr Mieczysław Janowski, stały czynny uczestnik sejmików, senator RP mówił: „Z tego miejsca chcę podziękować za tę inicjatywę podjętą wspólnie przez wielu szlachetnych ludzi. Chodzi mi o Fundację Caritas na rzecz budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży. To ma służyć naszym dzieciom i naszej młodzieży”.

Ksiądz biskup ordynariusz Kazimierz Górny na **XII Sejmiku** stanowczo stwierdził: „Ci, którzy pełnią funkcje rządowe i samorządowe niech czują się zobowiązani zapewnić godne warunki i opiekę osobom niepełnosprawnym w imię sprawiedliwości obywatelskiej. Tu jest sprawdzian demokracji, prawa, kultury, szlachetności, chrześcijaństwa. Wielką sprawą jest troska o leczenie i rehabilitację, która kieruje się integralną wizją człowieka. Dlatego pragnę z pełną świadomością prosić i przypomnieć, że Centrum Rehabilitacji dla Dzieci i Młodzieży Podkarpacia, któremu patronuje Fundacja Caritas, jest sprawą Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Marszałkowskiego. Jak wielką sprawą było utworzenie Uniwersytetu Rzeszowskiego, tak wielką sprawą jest utworzenie Centrum Rehabilitacji”.

Ksiądz Stanisław Słowik dodał: „Mimo trudnej sytuacji, w obliczu braku pieniędzy na elementarne potrzeby w wielu dziedzinach naszego społecznego życia Fundacja Caritas realizuje dzieło w Rzeszowie. Nie wszystko się udało zrobić w roku ubiegłym. Nie przykryliśmy dużego obiektu dachem. Jestem przekonany, że tę zaległość niedługo nadrobimy. Wszystkim, którzy nam pomagają dziękujemy. Przychylnie Fundacji jest miasto Rzeszów, także poprzez przekazywanie odpowiednich środków. Niestety, obecne przepisy w znacznym stopniu to ograniczają! Wierzę jednak w mądrość i rozumienie sprawy przez włodarzy naszego miasta. Pozostaje Urząd Marszałkowski – dziękujemy za okrągłą sumę przekazaną na bieżący rok oraz liczymy na to, że to dzieło zaistnieje w końcu na liście spraw priorytetowych i niezbędnych dla rozwoju Podkarpacia. Liczymy na poparcie parlamentarzystów, ufając, że do panów, senatora Mieczysława Janowskiego i posła Bolesława Bujaka dołączą inni.

Profesor Andrzej Kwolek stwierdził: „Niestety, jest to nasz wstyd i nasza wielka odpowiedzialność, tak trzeba mówić, że nie mamy w regionie ośrodka kompleksowej rehabilitacji dzieci. Jak wspominałem wcześniej, jeżeli dziecko ma zapotrzebowanie na rehabilitację, to powinno ją mieć zapewnioną od zaraz. Ale na szczęście jest zespół ludzi bardzo aktywnych, bardzo oddanych i

to zespół ludzi wysoko w hierarchii województwa postawionych; władze samorządowe, marszałek, prezydenci miasta, posłowie, senatorowie, ksiądz biskup, które złączyły się w trudzie powołania fundacji na rzecz budowy regionalnego ośrodka (centrum) rehabilitacyjno-edukacyjnego dla dzieci i młodzieży. Zapotrzebowanie na świadczenia takiego ośrodka jest ogromne, a my jesteśmy jednym z kilku regionów w Polsce, które ośrodka takiego nie mają”.

Dr Mieczysław Janowski – senator RP tłumaczył: „Druga sprawa, która mnie bardzo interesuje, to jest sprawa pomocy dla naszych dzieci i naszej młodzieży. A więc utworzenie, wybudowanie ośrodka, który będzie służył rehabilitacji i edukacji dla dzieci i młodzieży w Rzeszowie. Znam te potrzeby i to co jest możliwe staram się również wspierać. Ale proszę wybaczyć szczerą, sami tego tematu nie udźwigniemy. Według moich orientacyjnych wiadomości to jest ciężar 20 milionów złotych, jeśli to ma być porządne. Proponuję następujące rozwiązanie, aby to zadanie mogło się znaleźć wśród inwestycji wieloletnich realizowanych poprzez środki z budżetu państwa, a Fundacja i wszelkie samorządy będą wspierać to dzieło. Tak jak powstał uniwersytet, była Fundacja Rozwoju Ośrodka Akademickiego, ona jest, ale sama fundacja uniwersytetu by nie udźwignęła, to było wsparcie. Uczyńmy to zadanie zadaniem, które w części inwestycyjnej stałoby się zadaniem wieloletnim, a więc mogłyby być środki budżetowe”.

Tadeusz Ferenc – prezydent miasta Rzeszowa przedstawił przykłady konkretnej pomocy, jakiej udziela Fundacji miasto: „Ogromnym przedsięwzięciem na rzecz osób niepełnosprawnych jest trwająca budowa Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży. Do realizacji tego zadania Caritas Diecezji Rzeszowskiej utworzyła specjalną fundację. Miasto przez ostatnie dwa lata dofinansowało to przedsięwzięcie, a w końcówce roku 2002 w wyniku wspólnych działań z Fundacją Caritas pozyskano na tę inwestycję 400 000 zł ze środków PFRON”.

Barbara Waclaw z Komisji Wniosków: „Sejmik podziela pogląd JE Księdza Biskupa Kazimierza Górnego, ordynariusza diecezji rzeszowskiej, że postęp prac budowlanych i organizacyjnych Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży „jest sprawą własną” marszałka województwa podkarpackiego i wojewody podkarpackiego”.

Marian Siwiec – dyrektor Fundacji przypomniał (**XIII Sejmik**): „Fundację powołali ludzie dla konkretnego celu. Przypomniał go jak zwykle

prof. Andrzej Kwolek. Zarząd jest przekonany, że w końcu powstające dzieło znajdzie się wśród priorytetowych zadań naszego województwa, zwłaszcza że niestety to województwo, jak już powiedziano, w zakresie łóżek do rehabilitacji jest na szarym końcu w Polsce. W tej sprawie Fundacja składa stosowne pisma do władz centralnych, wojewódzkich i samorządowych. (Ministerstwo Zdrowia, KRUS, PFRON, NBP Leszek Balcerowicz oraz ostatnie do wiceministra finansów Wiesława Ciesielskiego. Zarząd Fundacji apeluje do wszystkich parlamentarzystów, ludzi biznesu o aktywne włączenie się w powstające dzieło i popieranie go na poziomie województwa i władz centralnych”.

Andrzej Kwolek (**XIV Sejmik**): „Jak Państwo pamiętają, program rehabilitacji dzieci jest już od kilku lat głównym tematem poruszonym na naszych sejmikach i część, duża część społeczeństwa, żyje tym problemem. Te przejawy sympatii, ale i aktywnej działalności na rzecz budowy Regionalnego Centrum Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży są bardzo wymierne. Nie będę więc się nad tym tematem dłużej zatrzymywał, tym bardziej że władze województwa – Pan Marszałek, Ksiądz Biskup Ordynariusz, Pan Prezydent Rzeszowa, wiedzą że Fundacja aktywnie działa w tym kierunku, aby to wielkie i potrzebne dzieło sfinalizować jak najszybciej”.

Leszek Deptuła – marszałek województwa oznajmił: „Jak to często bywa, również dzisiaj, w przerwie mieliśmy taki mały sztab antykryzysowy z błogosławieństwem Ekscelencji, księdza Biskupa Ordynariusza. Doszliśmy wstępnie do porozumienia, że Fundacja Caritas przekaze darowiznę na rzecz Samorządu województwa, oczywiście pod jasno określonymi aktem notarialnym zasadami, z gwarancją niemożliwości zmiany przeznaczenia tego budynku. Oczywiście Rada Fundacji w tej kwestii będzie musiała się wypowiedzieć. Ten budynek będzie dalej przeznaczony na działalność Centrum Rehabilitacji, to jest jasne. Cel Fundacji, w jakim została powołana będzie realizowany”.

Barbara Waclaw – Komisja Wniosków: „Sejmik ponawia apel do społeczności województwa podkarpackiego, do środowisk władzy, biznesu, mediów – do wszystkich ludzi dobrej woli – o dalsze wspieranie Fundacji Caritas na rzecz Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży. Sejmik z uznaniem potwierdza wielorakie, dotychczas okazane dla tej szlachetnej inicjatywy wsparcie”.

Leszek Deptuła – marszałek województwa dodatkowo wyjaśniał: „Szanowni Państwo, chciałbym

się odnieść do pewnych kwestii merytorycznych, do najważniejszego zadania, które stoi przede mną i przed Zarządem Województwa, tj. budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie. Otóż dzisiaj jesteśmy na etapie analizy, gdyż ten obiekt będzie budowany według wszelkich standardów UE. Ten rok przeznaczony jest na pracę dokumentacyjną, wszelkie analizy techniczne. Na to środki mamy, natomiast ten obiekt w tempie będzie realizowany w 2007 roku. Przygotowujemy montaż finansowy, który będzie pochodził z budżetu województwa i środków UE. Szukamy również wsparcia w PFRON-ie, tak żeby dokonać takiego montażu finansowego, który pozwoli nam w przyszłym roku wkroczyć na szybką ścieżkę zakończenia inwestycji, aby w ciągu 2 do 3 lat moglibyśmy sobie powiedzieć: mamy ośrodek o najwyższym standardzie technicznym, na potrzeby naszej młodzieży na miarę XXI wieku. I to obiecuję, wszystkie te prace trwają, natomiast wymaga to jeszcze trochę czasu, cierpliwości. Musimy najpierw skończyć to co już tutaj było mówione, a więc Ośrodek Kardiochirurgii, który również jest związany z rehabilitacją pooperacyjną. Tak więc po Ośrodku Kardiochirurgii, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny dla Dzieci i Młodzieży, będzie przedmiotem naszej największej troski, ponieważ jest już wpisany w plan wieloletni inwestycyjny województwa w zakresie służby zdrowia, który będziemy realizować spokojnie i sukcesywnie z godnością jak na obiekt im. Jana Pawła II przystało.

Maciej Szymański – dyrektor Oddziału PFRON na **XV Sejmiku** powiedział: „Tworzone w Rzeszowie Centrum Rehabilitacyjno-Edukacyjne jest olbrzymią szansą dla naszych dzieci. Będzie to pierwsza placówka tego rodzaju w naszym województwie. Mając Ośrodek, nie będziemy musieli wiele dzieci skazywać na wyjazd do bardzo odległych placówek, nie będziemy skazywać na rozłąkę z rodzicami lub czasem nawet na całkowitą rezygnację z rehabilitacji. Jeżeli mogę, to proszę z tego miejsca, aby wszyscy, którzy mają choć najmniejszy na to wpływ włączali się w realizację tego projektu”.

Barbara Waclaw – Komisja Wniosków: „Sejmik ponawia apel do społeczności województwa podkarpackiego, do środowisk władzy, biznesu, mediów – do wszystkich ludzi dobrej woli – o dalsze wspieranie budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży. Sejmik z uznaniem potwierdza wielorakie, dotychczas okazane dla tej szlachetnej inicjatywy wsparcie”.

Ksiądz prałat Jan Szczupak, jako przedstawiciel biskupa ordynariusza na **XVI Sejmiku** mówił: „Wyrażam wdzięczność organizatorom: Polskiemu Towarzystwu Rehabilitacyjnemu – Oddział w Rzeszowie, Caritas Diecezji Rzeszowskiej oraz Fundacji Caritas na rzecz Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego Dzieci i Młodzieży za troskę i zorganizowanie XVI już Wojewódzkiego Sejmiku Rehabilitacyjnego. Nade wszystko dziękuję wszystkim, którzy wspierają dzieło budowy Centrum Rehabilitacyjno-Edukacyjnego Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie. Piękny gmach czeka na ukończenie i wyposażenie. Ufam, że dzisiejsze obrady przyczynią się także do rychłego ukończenia Centrum. Miasto nasze i województwo cieszy się wieloma osiągnięciami, wszyscy pragniemy, aby tak długo oczekiwane dzieło było jednym z nich. Zwracam się z serdecznym apelem do pana marszałka i pani wojewody województwa podkarpackiego oraz instytucji, którym bliska i droga jest troska o dzieci i młodzież szczególnie potrzebującą rehabilitacji o pomoc w zdobywaniu środków na ukończenie tegoż Centrum. Wiem jak wiele osób z nadzieją oczekuje na funkcjonowanie tego wielkiego ośrodka”.

Andrzej Kwolek przypominał uczestnikom Sejmiku: „Nadal dramatyczna jest sytuacja w zakresie rehabilitacji dzieci i młodzieży, ale podjęte już decyzje o włączeniu się Urzędu Marszałkowskiego w realizację zadań Fundacji na rzecz budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży wyraźnie przybliżają wizję szybkiego uruchomienia Ośrodka. Radosny jest fakt, że nowe władze Urzędu Marszałkowskiego i pan marszałek akceptują poprzednie ustalenia i aktywnie włączają się w realizację dzieła. Przyznane ze środków unijnych dla Szpitala Wojewódzkiego nr 2 znaczne środki finansowe na ten program pozwolą na szybkie zakończenie inwestycji i uruchomienie Ośrodka. Na rehabilitację w Ośrodku oczekują dzieci z różnych grup wiekowych i ze wszystkich, tych nawet najbardziej odległych stron województwa. Jest to tym bardziej istotne, że większość dzieci wymagających rehabilitacji szpitalnej rekrutuje się z terenów wiejskich i dla nich dostępność do rehabilitacji jest najgorsza. Planowany ośrodek obejmować będzie pododdziały dla dzieci od 0 do 3 lat z możliwością wspólnego pobytu z matką (opiekunem), pododdziały dla dzieci od 4 do 12 lat i pododdziały dla dzieci starszych i młodzieży. W ośrodku będą znajdowały się poradnie specjalistyczne, a także oddział dzienny dla dzieci

z zaburzeniami psychicznymi i zachowania oraz dzieci nadpobudliwych (ADHD) i oddział dzienny prowadzony metodą kierowanego nauczania (Metoda Petö). O tym nowoczesnym systemie powie nam więcej pani dr Maria Król z Zamościa. Położenie ośrodka, obecnie na terenie Szpitala Wojewódzkiego nr 2 w Rzeszowie, który dysponuje wspaniałą bazą diagnostyczną i leczniczą dla dzieci oraz kadrą specjalistów, pozwoli na pełne zaspokojenie wszystkich potrzeb dotyczących leczenia zachowawczego i operacyjnego oraz rehabilitacji dzieci”.

Marian Siwec – dyrektor Fundacji przedstawił najnowsze decyzje dotyczące budowy Ośrodka: „Przypominam zebranych, że 9 grudnia 2005 roku Fundacja weszła we współwłasność z Zarządem Województwa Podkarpackiego, który reprezentowali marszałek Leszek Deptuła i Mirosław Karapyta. Ze strony fundacji dokument podpisali: dyrektor zarządu fundacji Marian Siwec i członek zarządu Roman Szurlej. Było to wypełnienie uchwały Zgromadzenia Fundatorów z dnia 21 listopada 2005 roku. Na mocy podpisanego aktu notarialnego Zarząd Województwa nieodpłatnie nabył 2/3 części przedmiotowej nieruchomości od Fundacji Caritas i od tej pory stał się podmiotem prowadzącym budowę Regionalnego Centrum Rehabilitacji dla Dzieci i Młodzieży im. Jana Pawła II w Rzeszowie. Nadmieniam, że zawarty wówczas akt notarialny zawiera zobowiązanie do realizacji podstawowych celów Fundacji”.

Natomiast mgr Janusz Solarz – dyrektor Szpitala Wojewódzkiego nr 2 oświadczył: „Niewątpliwie to wielkie dzieło jakim jest budowa ośrodka w Rzeszowie, chcielibyśmy dokończyć jak najszybciej, gdyż potrzeby są ogromne. Niemniej myślę, że okres 2007–2009 pozwoli nam na dokończenie i wyposażenie ośrodka. Tempo budowy kardiochirurgii (2 lata) daje nam pewne doświadczenie. Jest to ogromna, bardzo specjalistyczna inwestycja. Taki cykl daje nam możliwość korzystania z funduszu Unii Europejskiej, który jest niezbędny. My oczywiście nadal współpracujemy z Fundacją i dokonując wspólnie z panem marszałkiem i z księdzem dyrektorem dalszego podziału ról i zadań na dalszym etapie budowy”.

Ksiądz Stanisław Słowik na zakończenie Sejmiku powiedział: „Podsumowując obrady, należy zauważyć, że wielu przemawiających nawiązywało do realizowanej inwestycji, której impuls dała Fundacja Caritas, a jest nią Regionalne Centrum Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży im. Jan Pawła II w Rzeszowie. Nadzieję podbudowuje aktualny stan prawny sprawiający pełną współ-

pracę Fundacji Caritas z Zarządem Województwa. To Zarząd, prowadząc teraz dzieło, będzie podmiotem, który może przyjąć i zmaterializować dotację Unii Europejskiej”.

Na **XVII Sejmiku w 2008 roku** Andrzej Kwolek podsumował wystąpienia uczestników i przybliżył niektóre nowe problemy związane z funkcjonowaniem Ośrodka: „Znaczna część dyskusji przeprowadzonej na Sejmiku poświęcona była problemom rehabilitacji dzieci. Wiele zostało zrobione w kierunku ukończenia ogromnej inwestycji, którą jest Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny dla Dzieci i Młodzieży, który nosi imię największego naszego rodaka papieża Jan Pawła II. Jednak ciągle nie ma ostatecznych decyzji o podjęciu końcowych etapów budowy Centrum, pomimo że jest to zadanie województwa podkarpackiego, przyjęte i zatwierdzone do realizacji przez Sejmik Wojewódzki. Należy mieć nadzieję, że na przyszłorocznym sejmiku będziemy mogli już widzieć bardzo duże efekty końcowego etapu budowy tego wielkiego dzieła. Z niepokojem muszę jednak przypomnieć, że NFZ w pewnych działaniach, w częściach związanych z rehabilitacją ogranicza na nie środki finansowe, co niestety dotyczy również dzieci. I dlatego chcemy o tym mówić, bo to jest bardzo istotne, a zwłaszcza w tej korzystnej sytuacji, kiedy za niecałe dwa lata spodziewamy się uruchomić Regionalny Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny dla Dzieci i Młodzieży. Chodzi o to, aby wówczas nie okazało się, że jest zbyt mało środków. Będziemy w ośrodku rehabilitowali dzieci z bardzo dużymi problemami zdrowotnymi, deficytami, z dużym stopniem kalectwa, dzieci ze złożoną niepełnosprawnością. Takie dzieci wymagają większych nakładów, bo żeby takie dzieci rehabilitować, to trzeba to robić w zespołach fachowców: fizjoterapeutów, psychologów, logopedów, lekarzy różnych specjalności, ale i pedagogów specjalnych i „konduktorów”, czyli specjalistów w systemie kierowanego nauczania (metoda Petö), a to wszystko generuje duże koszty. Więc tutaj musimy o tych sprawach mówić już teraz, po to, żeby za rok czy dwa nie okazało się, że tych pieniędzy z NFZ jest za mało. Ten Regionalny Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny dla Dzieci i Młodzieży jest oczywiście centrum dla całego Podkarpacia, a nawet dla dzieci z sąsiednich regionów. Jeżeli ten ośrodek będzie zrealizowany tak jak planujemy, to będzie to wiodący, jeden z najlepszych ośrodków w Polsce i to jest moje marzenie oraz moich współpracowników. Teraz należy tylko zrobić wszystko, aby jak najszybciej go sfinalizować. Problem rehabilitacji dzieci jest podobny w całym

regionie i dzieci w całym regionie rzeczywiście nie mają wystarczającej potrzebnej, nowoczesnej rehabilitacji. Sytuacja jest podobna w Przemyślu, Krośnie, Rzeszowie, czy w Tarnobrzegu oraz w innych miastach i to jest rzeczywiście problem całego regionu. Są owszem ośrodki rehabilitacyjne, gabinety, poradnie, które prowadzą rehabilitację, są oddziały wczesnej interwencji i dobrze, że one są, bo to musi być, ale nie ma ośrodka, który by się zajął dziećmi z najtrudniejszymi, skomplikowanymi problemami, wymagającymi diagnozy rehabilitacyjnej i leczenia, leczenia operacyjnego i wczesnej, zaraz potem, koniecznej rehabilitacji. To dzieci po wypadkach, które przeżyły (ratownictwo medyczne), a potem nie mają zapewnionej rehabilitacji, to dzieci z porażeniem mózgowym, na którego przebieg możemy wpływać tylko przez rehabilitację, dzieci z chorobami metabolicznymi, wadami wzroku i słuchu, wadami wrodzonymi, wadami postawy, z zespołem ADHD, to jest duży problem, a zarazem bardzo duże nasze zaniedbanie. Te dzieci mają przecież przed sobą całe długie – coraz dłuższe życie, ale od nas zależy, jaka będzie jakość ich życia oraz jak będą one przydatne dla społeczeństwa. Tak, w ogromnym skrócie, wygląda sytuacja dzieci i młodzieży. Muszę równocześnie podkreślić, że od kilku lat intensywnie przygotowujemy kadrę fachowców do pracy w tym nowym centrum. Szkolimy lekarzy specjalistów w zakresie rehabilitacji, ale z rozszerzeniem ich umiejętności o problematykę dzieci niepełnosprawnych, a także rehabilitacji kardiologicznej, kształcimy fizjoterapeutów i studentów z uwzględnieniem metody Petö, pielęgniarki – liczne kursy, konferencje i praktyki w ośrodkach”.

Kazimierz Ziobro – wicemarszałek województwa podkarpackiego przedstawił niektóre konkretne decyzje dotyczące Ośrodka: „Inwestycję tę sfinansowano na 11 mln euro. Muszę państwa poinformować, że na ochronę zdrowia i na inwestycje w ramach regionalnego programu operacyjnego mamy tylko 19 mln euro. Jeżeli na jedną inwestycję przeznaczamy 11 mln to znaczy, że traktujemy sprawę bardzo poważnie. Oczywiście środki te nie są adekwatne do potrzeb i będą musiały ulec zwiększeniu. Jako przedstawiciel Zarządu deklaruję, że ta inwestycja zaistnieje. Realizowana będzie ona w przeciągu 4–5 lat i zostanie uruchomiona. Będzie to ośrodek nowoczesny”.

Dr Robert Bugaj – zastępca dyrektora ds. medycznych Podkarpackiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ omówił plany Funduszu dotyczące rehabilitacji: „Priorytetowe kierunki działań w województwie:

1. Rozbudowa oddziałów stacjonarnych rehabilitacji, w tym szczególnie rehabilitacji dzieci oraz rehabilitacji specjalistycznej (kardiologiczna, pulmonologiczna),
2. Zapewnienie równego dostępu do świadczeń ambulatoryjnych w zakresie rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na terenie całego województwa (brak ośrodków rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych w dużych powiatach, takich jak dębicki i jasielski),
3. Rozwój rehabilitacji specjalistycznej, np.: rehabilitacji narządu słuchu i mowy, rehabilitacji po mastektomii, rehabilitacji osób niedowidzących i niewidomych,
4. Poprawa dostępności świadczeń specjalistycznych i psychiatrycznych (np. poradnie neurologiczne dla dzieci, por. leczenia autyzmu),
5. Rozwój ośrodków rehabilitacji dziennej specjalistycznej (np. dla chorych na stwardnienie rozsiane, chorobę Parkinsona itp.)”.

Janusz Solarz – dyrektor Szpitala Wojewódzkiego nr 2 w Rzeszowie powiedział: „Szpital posiada niezbędne pozwolenia, zaktualizowany program funkcjonalny i jest na etapie podpisywania umów o tzw. refinansowanie, dające możliwość uruchomienia środków, podejmowania pewnych decyzji co do aktualizacji. Obecnie przygotowujemy się do procedur przetargowych. To wszystko w najbliższych miesiącach będzie sfinalizowane. Taki jest harmonogram, jeżeli chodzi o uruchomienie funduszy unijnych, bo jesteśmy jednym z zadań w priorytecie i w zadaniach samorządu województwa. Stąd też przy 19 milionach euro na wszystkie zadania w Ochronie Zdrowia dla województwa podkarpackiego, 11 milionów euro na to zadanie świadczy o preferowaniu tegoż zadania oraz o ogromnym wysiłku Samorządu, wymaga to bowiem zabezpieczenia tzw. udziału własnego w kwocie około 15 milionów złotych.

Dr Maria Król – Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Krok za Krokiem” w Zamościu podzieliła się własnymi doświadczeniami: „W jego ramach – placówki medycznej będącej jednostką szpitala – musi funkcjonować przedszkole specjalne oraz nauczanie w ramach szkoły podstawowej. Do dyskusji pozostaje, kto mógłby być organem założycielskim tego przedszkola i z którą szkołą rozpocząć współpracę w celu przygotowania kadry nauczycielskiej realizującej to nauczanie na terenie Ośrodka. Korzyści są również finansowe (subwencja oświatowa na przedszkole) i kadrowe (dodatkowy personel nauczycielski w grupach szkolnych)”.

Dr Mieczysław Janowski – poseł do Parlamentu Europejskiego uświadomił pewne korzystne aktualnie fakty: „Proszę Państwa, mam prośbę, odnośnie do środków finansowych, mam prośbę do władz województwa, do wszystkich, którzy decydują o wydawaniu pieniędzy unijnych. Zróbmy to jak najszybciej. Kwoty przeznaczone na pomoc są wyrażone w euro. Relacja euro do złotych jest taka, że złotówka jest coraz silniejsza, a do tego dochodzi inflacja, więc pieniądze zaplanowane w roku 2004, w roku 2013 wyrażone w euro będą miały zupełnie inną siłę sprawczą, więc ta inwestycja, o której mówimy i nasze Centrum Rehabilitacji dla Dzieci i Młodzieży powinno powstać jak najszybciej”.

Ksiądz Stanisław Słowik – dyrektor Caritas Diecezji Rzeszowskiej, prezes Fundacji Caritas w podsumowaniu obrad powiedział: „Rozpoczynając sejmikową debatę głos zabrał inicjator Sejmiku prof. dr hab. Andrzej Kwolek, dziekan Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego. Wystąpienie to, w czasie którego zwrócił uwagę na newralgiczne sprawy, które od lat podejmuje to szczególne zamyślenie. Zabierając następnie głos w dyskusji wicedyrektor NFZ dr Robert Bugaj wyraził niepokój z tego, że nasi niepełnosprawni, zwłaszcza ludzie młodzi muszą migrować w dalekie miejsca do stosownych placówek w Polsce i wykazał, że Podkarpacie jest na ostatnim miejscu w Polsce, jeśli chodzi o ilość łóżek do rehabilitacji dla dzieci i młodzieży. Pociuszający jest natomiast fakt, że w rehabilitacji ambulatoryjnej jesteśmy na pierwszym miejscu w Polsce. Wiodącym tematem w obradach było Centrum Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży im. Jana Pawła II w Rzeszowie. To na Sejmiku zrodziła się myśl o powołaniu Fundacji Caritas, która podjęła się zadania wybudowania tak niezbędnej placówki. Obecnie prowadzenie dzieła na skutek stosownego aktu prawnego spoczywa na Zarządzie Województwa, a Fundacja dalej istnieje i będzie prowadziła stosowną działalność charytatywną, co wyraził jej dyrektor Marian Siwiec. Wicemarszałek Kazimierz Ziobro zapewnił o posiadanej na ten cel kwocie 11 mln euro. Warto zauważyć, że liczni dyskutanci niewątpliwie troski poświęcili dzieciom”.

JE Kazimierz Górny – biskup rzeszowski na ostatnim, **XVIII Sejmiku w 2009** roku powiedział: „Ogromnie dziękuję Polskiemu Towarzystwu Rehabilitacji, którego przedstawicielem jest pan profesor – dziekan Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego. Profesor wraz z Caritas diecezji rzeszowskiej, z księdzem Stanisławem, razem z panią dr Teresą i wieloma oso-

bami, które corocznie gromadzą nas w Urzędzie Wojewódzkim, przypominają nam o tym fundamentalnym obowiązku – miłości wobec naszych sióstr i braci niepełnosprawnych. Bardzo dziękuję wszystkim, przedstawicielom parlamentu i tym osobom, które pracują w opiece społecznej, samorządowcom różnych szczebli i dyrektorom szkół, wolontariatowi, szkolnym kołom Caritas i zespołom charytatywnym w parafiach, w gminach, tym, którzy prowadzą warsztaty terapii zajęciowej i środowiskowym domom samopomocy, paniom i panom dyrektorom domów pomocy społecznej, gdzie starsze osoby, niepełnosprawne przeżywają swoje życie. Bardzo dziękuję wam wszystkim i przypominam, że sprawdzianem, kryterium naszej szlachetności, naszego człowieczeństwa i kryterium naszego chrześcijaństwa jest troska o osoby niepełnosprawne, jest wrażliwość dla ludzi chorych i cierpiących”.

Andrzej Kwolek przypomniał obraz Ośrodka i wyłaniające się problemy kadrowe: „W województwie podkarpackim, które pod tym względem jest szczególnie zaniedbane (brak łóżek rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży) istnieje jednak wielka, realna szansa na uruchomienie już w ciągu najbliższych dwóch lat Regionalnego Centrum Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży im. Jana Pawła II. W centrum, oprócz oddziałów stacjonarnych dla dzieci w każdym wieku czyli od 0–3 lat (razem z matką), dzieci do 12 lat i dzieci do 18 lat, będą zorganizowane oddziały dzienne dla dzieci z nadpobudliwością psychoruchową (ADHD) i dzieci z porażeniem mózgowym prowadzonych nowoczesnym systemem „kierowanego nauczania” (metoda Petö).

Równocześnie należy też myśleć o zapewnieniu wielokierunkowego finansowania tego centrum, gdyż wiemy o tym i wynika to z doświadczeń najbogatszych państw, że finansowanie tylko z NFZ nie wystarczy. Potrzebne tu jest wsparcie różnych instytucji – taką też jest Fundacja Caritas – która jest współwłaścicielem tego obiektu, zaangażowanie władz samorządowych, pracodawców, sponsorów, wolontariuszy i społeczników. Właśnie w tym zakresie musimy prowadzić bardzo obszerną informację i działania wielokierunkowe, aby po ukończeniu tego wspaniałego, nowoczesnego dzieła zapewnić pełne jego finansowanie. Wtedy cele i piękne założenia rehabilitacji, czyli pełne uczestnictwo i równość, rzeczywiście będą realizowane, a dzieci z naszego regionu będą jako pełnosprawne osoby wchodziły w dorosłe życie. Kliniczny Oddział Rehabilitacji, jak wspomniano, przygotowuje kadrę specjalistyczną do realizacji tych wielkich zadań, jakie staną przed centrum.

Jednak już teraz, niezależnie od kształcenia pracowników zatrudnionych w szpitalu, należy kompletować (zatrudniać) dobrze przygotowaną kadrę lekarzy, psychologów, logopedów, fizjoterapeutów. Zatrudnienie kadry, podobnie jak było w przypadku kardiologii, należy rozłożyć na wiele miesięcy, aby z chwilą uruchomienia ośrodka można było realizować cały zaplanowany program. Muszę podkreślić, że w Polsce nadal jest znaczny niedobór specjalistów w zakresie rehabilitacji medycznej. Obecnie pracuje łącznie 1336 specjalistów, a specjalizacja nadal jest uznana przez Ministerstwo Zdrowia za deficytową. W nowym ośrodku od chwili uruchomienia musi być zatrudnionych minimum 8 lekarzy specjalistów w zakresie rehabilitacji medycznej. Tych lekarzy nie ściągniemy z innych województw, bo ich tam nie ma, a w Klinicznym Oddziale Rehabilitacji po odejściu ordynatora zatrudnionych będzie zaledwie 5 specjalistów. Dlatego już teraz muszą być zatrudniani w szpitalu lekarze, którzy uzyskali bądź uzyskają specjalizację z zakresu rehabilitacji medycznej. Gorąco po raz kolejny apeluję o to do dyrekcji Szpitala, Urzędu Marszałkowskiego i władz Fundacji”.

Mgr Janusz Solarz – dyrektor Szpitala nr 2 w Rzeszowie przedstawił stanowisko inwestora dzieła: „Jest dobrze tak jak pan profesor powiedział, ja to potwierdzam w tym sensie, że wyłoniliśmy już, zakończyliśmy już wszystkie prace przygotowawcze procedurą wyłonienia wykonawcy Centrum Rehabilitacji. Proszę Państwa to jest jedna z kolejnych, a po kardiologii jedna z największych inwestycji w ochronie zdrowia w województwie podkarpackim. My to robimy, jeszcze raz to mogę potwierdzić Panie profesorze, w obecności Ekscelencji i Państwa, jest dobrze w tym sensie, że już jest na takim etapie, a od przyszłego tygodnia prowadzimy rozmowy z wykonawcą. Myślę, że maj jest realnym terminem kontynuacji pewnych prac, które na pewnym etapie, z ogromnym wysiłkiem ksiądz dyrektor i cały zespół fundacji prowadził. Dokonaliśmy dość istotnej aktualizacji programu użytkowego, całej formuły, naprawdę ten ośrodek będzie oddany do końca 2010 roku, następnie wyposażony, a uruchomiony w pierwszym kwartale 2011 r. Myślę, że to są realne terminy, realne harmonogramy, najważniejsze, że inwestycja ma dobre umocowanie finansowe decyzjami, o których mówił poseł Deptuła. Kontynuacja i ciągłość decyzji oraz konsekwencja, to owocuje pozytywnie i w takiej sytuacji jesteśmy w stanie się uporać z tym zadaniem. Chciałbym, aby koniec prac był pod koniec 2010 roku”.

Kazimierz Ziobro – wicemarszałek województwa podkarpackiego ponownie oświadczył: „W ubiegłym roku zapowiadaliśmy, że to centrum powstanie. W tym roku już jesteśmy po przetargu. Pieniądze są z Unii i oczywiście wkład własny gwarantuje samorząd. Myślę, że do końca maja – a jest właściwa pogoda – już ta inwestycja ruszy w dużym tempie. Stworzymy więc odpowiednie warunki dla dzieci i młodzieży, do tego, aby przywrócić ich do normalnego egzystowania, tym bardziej że jak pani wojewoda mówiła, te osoby potrzebują tylko pomocy, nie łaski, tylko pomocy realnej, tak by mogły egzystować, bo są tacy sami jak i my. Chodzi tylko o to, aby podać im rękę i stworzyć odpowiednie warunki ku normalnemu życiu”.

Ksiądz Stanisław Słowik w podsumowaniu powiedział: „Sejmik stwierdził, że nabiera realnych kształtów dzieło – owoc Sejmiku, którym jest powstające Regionalne Centrum Rehabilitacji dla Dzieci i Młodzieży im. Jana Pawła II w Rzeszowie. Kamień węgielny poświęcił w czasie ostatniej pielgrzymki do ojczyzny nasz rodak papież”.

Wmurowanie kamienia węgielnego, poświęconego przez Ojca Świętego Jana Pawła II w Krakowie, podczas ostatniej pielgrzymki do Polski, jest ostatnim etapem realizacji dzieła, dzieła bardzo ważnego i potrzebnego, którego terminy uruchomienia tak stale przesuwają się w czasie. Będzie to jednak najpiękniejszy w regionie pomnik papieża – Polaka.

PIŚMIENICTWO:

1. *I Wojewódzki Sejmik Rehabilitacyjny – materiały*, Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Towarzystwo Rozwoju Regionu Polski Południowo-Wschodniej, Rzeszów 1992.
2. *IV Wojewódzki Sejmik Rehabilitacyjny – materiały*, Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Towarzystwo Rozwoju Regionu Polski Południowo-Wschodniej, Rzeszów 1995.
3. *VI Wojewódzki Sejmik Rehabilitacyjny w Rzeszowie – materiały*, Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Rzeszów 1997.
4. *VII Wojewódzki Sejmik Rehabilitacyjny w Rzeszowie – materiały*, Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Rzeszów 1998.
5. *VIII Wojewódzki Sejmik Rehabilitacyjny w Rzeszowie – materiały* (red. A. Kwolek), Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Rzeszów 1999.
6. *IX Wojewódzki Sejmik Rehabilitacyjny w Rzeszowie – materiały* (red. A. Kwolek), Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Rzeszów 2000.
7. *X Wojewódzki Sejmik Rehabilitacyjny w Rzeszowie – materiały* (red. A. Kwolek, T. Pop), Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Fundacja Caritas na Rzecz Budowy Regionalnego Ośrodka Rehabi-

litacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie, Rzeszów 2001.

8. *XI Wojewódzki Sejmik Rehabilitacyjny w Rzeszowie – materiały* (red. A. Kwolek, P. Pyrcz), Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Fundacja Caritas na Rzecz Budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie, Rzeszów 2002.
9. *XII Wojewódzki Sejmik Rehabilitacyjny w Rzeszowie – materiały* (red. A. Kwolek, T. Pop), Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Fundacja Caritas na Rzecz Budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie, Rzeszów 2003.
10. *XIII Wojewódzki Sejmik Rehabilitacyjny w Rzeszowie – materiały* (red. A. Kwolek, T. Pop), Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Fundacja Caritas na Rzecz Budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie, Rzeszów 2004.
11. *XIV Sejmik Rehabilitacyjny Województwa Podkarpackiego* (red. A. Kwolek, T. Pop), Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Fundacja Caritas na Rzecz Budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie, Rzeszów 2005.
12. *XV Sejmik Rehabilitacyjny Województwa Podkarpackiego* (red. A. Kwolek, T. Pop), Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Fundacja Caritas na Rzecz Budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie, Rzeszów 2006.
13. *XVI Sejmik Rehabilitacyjny Województwa Podkarpackiego* (red. A. Kwolek, T. Pop), Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Fundacja Caritas na Rzecz Budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie, Rzeszów 2007.
14. *XVII Sejmik Rehabilitacyjny Województwa Podkarpackiego* (red. A. Kwolek, T. Pop), Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Fundacja Caritas na Rzecz Budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie, Rzeszów 2008.
15. *XVIII Sejmik Rehabilitacyjny Województwa Podkarpackiego* (red. A. Kwolek, T. Pop), Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Fundacja Caritas na Rzecz Budowy Regionalnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie, Rzeszów 2009.

Andrzej Kwolek
35-301 Rzeszów
ul. Lwowska 60
Szpital Wojewódzki nr 2
adres e-mail: kwoleka@o2.pl
tel: 0-48178664251
tel. kom: 601707128

Praca wpłynęła do Redakcji: 5 lipca 2009
Zaakceptowano do druku: 5 września 2009